

ความซ้ำซ้อนของดัชนีวารสารภาษาไทยกับฐานข้อมูล TCI Overlap of LRC's Thai Journal Indexing on TCI

พรทิพา ณ นคร

สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
e-mail: porntipa.n@psu.ac.th

บทคัดย่อ

วารสารนับเป็นสารสนเทศที่มีความสำคัญยิ่งต่อผู้รับบริการในด้านการศึกษาค้นคว้าและวิจัย สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลงฯ จึงจัดทำดัชนีวารสารภาษาไทย จำนวน 170 รายชื่อ เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้รับบริการสามารถสืบค้นรายละเอียดทางบรรณานุกรมได้ พบว่า ขณะนี้รายชื่อวารสารภาษาไทยที่สำนักฯ จัดทำดัชนีมีความซ้ำซ้อนกับรายชื่อในฐานข้อมูล TCI จำนวน 72 รายชื่อ (ร้อยละ 42.35 ของรายชื่อที่สำนักฯ จัดทำดัชนีทั้งหมด) ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวนับเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่รวบรวมผลงานวิจัยและผลงานวิชาการที่ผลิตในประเทศไทย มีรายชื่อวารสารประมาณ 700 รายชื่อ ซึ่งขณะนี้ได้พัฒนาฐานข้อมูลจนสามารถสืบค้นได้สาระสังเขป/เอกสารฉบับเต็ม ดังนั้นหากสำนักฯ พิจารณายกเลิกการทำดัชนีวารสารที่มีรายชื่ออยู่ในฐานข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยประหยัดเวลา กำลังคนและงบประมาณเป็นอย่างยิ่ง

คำสำคัญ:

ดัชนีวารสาร, ฐานข้อมูล, ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย

Abstract

Journals are important sources for up-to-date information in all disciplines so we manage Thai Journal Indexing (170 titles) for the users to access. Finding, 72 titles of which are on TCI database that collect many researches and scholarly disciplines approximate 700 titles in Thailand. Now they develop searching system for access to abstracts/full text. If we consider to cancel 72 titles are on TCI database in order to save times, human resources and budgets.

Keyword:

Journal Indexing, TCI, Database

บทนำ

สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร เป็นหน่วยงานให้บริการสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ ทั้งเอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่อดิจิทัล (วารสารออนไลน์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์) เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการและทำนุศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย วารสาร เป็นสารสนเทศที่มีความสำคัญยิ่งต่อผู้รับบริการ เพราะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ ความคิดเห็น ความเคลื่อนไหวและพัฒนาการของวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าและวิจัย รวมทั้งให้ข้อมูลสถิติ ประกาศ ประชาสัมพันธ์ โดยผลิตออกมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถนำเสนอเรื่องราวความก้าวหน้าต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและ ทันสมัย ปัจจุบันมีวารสารผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ดังนั้นสำนักฯ จึงได้พิจารณาวารสารภาษาไทยทั้งที่บอกรับและ รับบริจาค เพื่อจัดทำดัชนีวารสาร สำหรับเป็นเครื่องมือให้ผู้รับบริการสามารถสืบค้นรายละเอียดทางบรรณานุกรมได้ อย่างถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วได้จากหน้า OPAC จากนั้นจะนำวารสารออกบริการ เมื่อครบปีก็จะรวบรวมวารสาร เพื่อทำการเย็บเล่มต่อไป แต่ขณะนี้พบว่ามีความซ้ำซ้อนของข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre/TCI) ได้รวบรวมผลงานวิจัยและผลงานวิชาการที่ผลิตในประเทศไทย (มีรายชื่อวารสารประมาณ 700 รายชื่อ) ได้พัฒนาฐานข้อมูลจนสามารถสืบค้นได้สาระสังเขป/เอกสารฉบับเต็ม รวมทั้งขณะนี้ แนวโน้มอัตรากำลังคน ของสำนักฯ ลดลงเรื่อย ๆ ฝ่ายพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นฝ่ายหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงต้องการ ศึกษาวารสารภาษาไทยที่จัดทำดัชนีของสำนักฯ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารใช้ในการพิจารณา ตัดสินใจร่วมกันต่อไป

วัตถุประสงค์

ต้องการทราบจำนวนและรายชื่อวารสารที่มีความซ้ำซ้อนกับฐานข้อมูล TCI เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. รวบรวมข้อมูลวารสารภาษาไทยที่สำนักฯ จัดทำดัชนี ณ ปัจจุบันทั้งหมด (ตรวจสอบความถูกต้องของ หมายเลข ISSN และชื่อวารสารจากตัวเล่มกับฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ALIST ให้ตรงกัน)

2. ศูนย์ TCI ได้แบ่งกลุ่มวารสารในฐานข้อมูล ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

วารสารกลุ่มที่ 1 เป็นวารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI (จนถึง 31 ธันวาคม 2562) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI จากนั้นจะถูกคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูล ASEAN Citation Index (ACI) ต่อไป

วารสารกลุ่มที่ 2 เป็นวารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI (จนถึง 31 ธันวาคม 2562) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI

วารสารกลุ่มที่ 3 เป็นวารสารที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ และอาจไม่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล TCI ในอนาคต

ผู้ศึกษาจึงตรวจสอบความซ้ำซ้อนกับรายชื่อวารสารในฐานข้อมูล TCI เฉพาะวารสารที่จัดอยู่ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามผลการประเมินคุณภาพวารสารรอบที่ 3 พ.ศ. 2558 ซึ่งในการประเมินคุณภาพครั้งนี้ จะมีระยะเวลาการรับรองคุณภาพวารสารเป็นระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2562

ผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ผลจากการรวบรวมข้อมูลวารสารภาษาไทยของสำนักฯ ที่จัดทำดัชนีทั้งหมด พบว่า ปัจจุบันสำนักฯ จัดทำ

ดัชนีวารสารภาษาไทยทั้งที่บอกรับและรับบริจาคจำนวน ทั้งหมด 170 รายชื่อ ซึ่งขณะนี้ในฐานข้อมูลของสำนักฯ ส่วนใหญ่ผู้รับบริการจะทราบแหล่งข้อมูล (Source) ซึ่งประกอบด้วยชื่อผู้แต่ง ชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ และเลขหน้า สำหรับบทความในวารสารสงขลานครินทร์ ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผลิตโดยมหาวิทยาลัย-สงขลานครินทร์ สำนักฯ จะเชื่อมโยงข้อมูลใน Tag 856 เพื่อให้ผู้รับบริการได้สาระสังเขป/เอกสารฉบับเต็ม

2. ผลจากการนำรายชื่อวารสารภาษาไทยที่สำนักฯ จัดทำดัชนีทั้งหมดตรวจสอบความซ้ำซ้อนกับรายชื่อวารสารในฐานข้อมูล TCI พบว่า มีความซ้ำซ้อนกับฐานข้อมูล TCI จำนวน 72 รายชื่อ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รายชื่อวารสารภาษาไทยที่สำนักฯ จัดทำดัชนีและซ้ำซ้อนกับฐานข้อมูล TCI

ลำดับ	ISSN	รายชื่อวารสารที่สำนักฯ ทำดัชนีซ้ำซ้อนกับฐานข้อมูล TCI
1	0125-0485	แก่นเกษตร
2	1905-3460	ไทยเกษตรศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ
3	0857-2992	บทกวีสมัย
4	0125-135X	รัฐศาสตร์สาร
5	1906-3253	วารสารกระบวนการยุติธรรม
6	0854-9849	วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
7	1686-7319	วารสารการจัดการสมัยใหม่
8	1906-103X	วารสารการบริหารท้องถิ่น
9	0859-5453	วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
10	0857-0841	วารสารเกษตร (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
11	1685-3954	วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม
12	1686-9443	วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
13	0125-3670	วารสารธรรมศาสตร์
14	0857-3867	วารสารนิติศาสตร์
15	0125-2836	วารสารบรรณศาสตร์ มศว.
16	0125-233X	วารสารบริหารธุรกิจ
17	1905-9647	วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
18	1906-0769	วารสารบัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มข.
19	0867-0884	วารสารปาริชาติ
20	1685-3865	วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน

ลำดับ	ISSN	รายชื่อวารสารที่สำนักฯ ทำดัชนีเข้าชื่อกับฐานข้อมูล TCI
21	1686-1442	วารสารพฤติกรรมศาสตร์
22	0125-3689	วารสารพัฒนบริหารศาสตร์
23	0859-9343	วารสาร มฉก.วิชาการ
24	1906-215X	วารสาร มทร.อีสาน
25	1513-0975	วารสาร สอว.ประเทศไทย
26	1686-445X	วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
27	1513-4563	วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
28	0859-5992	วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสารคาม
29	1905-3959	วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
30	0859-9807	วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ
31	0858-7418	วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร: วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
32	1686-9311	วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)
33	0125-7609	วารสารร่มพญักษ์
34	0859-418X	วารสารรัฐประศาสนศาสตร์
35	2286-8518	วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์
36	0125-300X	วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์
37	0859-3957	วารสารวิจัย มข.
38	1905-2847	วารสารวิจัย มสท. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
39	1906-3334	วารสารวิจัย มสท.สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
40	0125-278X	วารสารวิจัยและพัฒนา มจร.
41	0125-8850	วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร
42	1905-0793	วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
43	0857-9180	วารสารวิจัยสังคม
44	0125-8389	วารสารวิชาการเกษตร
45	0857-684X	วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
46	0858-4540	วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับ	ISSN	รายชื่อวารสารที่สำนักฯ ทำดัชนีเข้าชื้อกับฐานข้อมูล TCI
47	2286-6175	วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
48	2286-6183	วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
49	0858-9216	วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
50	0125-8362	วารสารวิทยาการจัดการ
51	1906-3180	วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
52	0125-0369	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร
53	0125-2364	วารสารวิทยาศาสตร์ มช.
54	0857-1600	วารสารวิทยาศาสตร์ มศว.
55	0858-4435	วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
56	1686-9664	วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
57	0857-2933	วารสารวิธีวิทยาการวิจัย
58	0857-5290	วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)
59	1513-9131	วารสารศิลปศาสตร์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
60	1685-3008	วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์
61	0858-9291	วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
62	1906-2044	วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ
63	0859-2330	วารสารสมาคมนักวิจัย สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
64	1686-6541	วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง
65	0125-5169	วารสารสัตวแพทย์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
66	0857-6955	วารสารสุขุทัยธรรมาธิราช
67	0857-0086	วารสารห้องสมุด
68	1686-1868	วารสารหาดใหญ่วิชาการ
69	0859-1180	วารสารอาหารและยา
70	0857-4154	วิศวกรรมสาร มก.
71	0125-1724	วิศวกรรมลาดกระบัง
72	0125-6491	เวชสารสัตวแพทย์

ปัจจุบันฐานข้อมูล TCI ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก สกว. และ สกอ. ได้รวบรวมผลงานวิจัยและผลงานวิชาการต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการไทยมีจำนวนรายชื่อวารสาร ประมาณ 700 รายชื่อ โดยแยกวารสารออกเป็นสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประมาณ 300 รายชื่อ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประมาณ 400 รายชื่อ ซึ่งฐานข้อมูลนี้ได้รับการพัฒนาจนสามารถสืบค้นผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ โดยผู้รับบริการจะได้สาระสังเขป/เอกสารฉบับเต็ม นอกจากนี้ในฐานข้อมูลยังมีข้อมูลการอ้างอิงของบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการไทย มีการคำนวณและรายงานค่า Journal Impact Factors ของวารสารวิชาการไทยที่มีอยู่ในฐานข้อมูล TCI เรียกว่า TCI impact factors ทั้งยังให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ journal impact factors, h-index และคุณภาพผลงานวิจัยในระดับสากลอีกด้วย

การนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า ขณะนี้สำนักฯ จัดทำดัชนีวารสารภาษาไทย จำนวน 170 รายชื่อ เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้รับบริการสามารถสืบค้นรายละเอียดทางบรรณานุกรมได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว แต่มีรายชื่อวารสารภาษาไทยที่สำนักฯ จัดทำดัชนีมีความซ้ำซ้อนกับฐานข้อมูล TCI จำนวน ทั้งหมด 72 รายชื่อ (ร้อยละ 42.35 ของรายชื่อที่สำนักฯ จัดทำดัชนีทั้งหมด) ซึ่งฐานข้อมูล TCI นับเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ได้รวบรวมผลงานวิจัยและผลงานวิชาการที่ผลิตในประเทศไทย มีรายชื่อวารสาร ประมาณ 700 รายชื่อ ขณะนี้ได้พัฒนาฐานข้อมูลจนผู้รับบริการสามารถสืบค้นได้สาระสังเขป/เอกสารฉบับเต็ม ดังนั้นหากสำนักฯ พิจารณายกเลิกการจัดทำดัชนีที่มีความซ้ำซ้อนกับรายชื่อในฐานข้อมูลดังกล่าว จำนวน 72 รายชื่อ จะช่วยประหยัดเวลา ประหยัดกำลังคน และประหยัดงบประมาณ เพราะ นอกจากจะสามารถตัดขั้นตอนการจัดทำดัชนีแล้ว ยังตัดขั้นตอนการรวบรวมวารสารเพื่อทำการเย็บเล่ม รวมถึงการขึ้นชั้นและการ Weeding วารสารอีกด้วย โดยเฉพาะการส่งเย็บเล่มวารสารนั้น จะใช้ระยะเวลา กำลังคน และงบประมาณมากพอสมควร จะมีขั้นตอนการทำงาน คือ ขั้นตอนแรก เป็นกระบวนการจัดการเตรียมวารสารเพื่อส่งร้านเย็บเล่ม และขั้นตอนที่สองเป็นการรับวารสารกลับจากร้านเพื่อจัดการลงทะเบียนและจัดการตัวเล่มวารสารจนถึงขึ้นชั้นออกบริการ บางครั้งพบว่า ผู้รับบริการต้องการวารสารฉบับที่กำลังส่งเย็บเล่ม แต่ผู้รับบริการก็จำเป็นต้องรอ เพื่อให้สำนักฯ ยืมระหว่างห้องสมุดให้ เป็นต้น

หากสำนักฯ พิจารณายกเลิกการจัดทำดัชนีดังกล่าวข้างต้น ก็ควรจัดทำลิงก์เว็บไซต์ของศูนย์ TCI ไว้ หน้าเว็บไซต์ของสำนักฯ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงเพิ่มทางเลือกให้ผู้รับบริการในส่วนอื่น ๆ เช่น เชื่อมโยงรายชื่อระเบียบวารสารของสำนักฯ ใน Tag 856 ไปยังรายชื่อวารสารของศูนย์ TCI เป็นต้น ทั้งยังต้องเน้นให้การศึกษา/แนะนำผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมออีกด้วย

สำหรับรายชื่อวารสารภาษาไทยที่เหลือ จำนวน 98 รายชื่อที่ไม่ซ้ำซ้อนกับฐานข้อมูล TCI สำนักฯ ในฐานะสมาชิกข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) จะนำเข้าโครงการความร่วมมือ ในการจัดทำดัชนีวารสารที่ผลิตในประเทศไทย เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดทำดัชนีวารสารภาษาไทยได้อีกจำนวนหนึ่งต่อไป

รายการอ้างอิง

- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2559). ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 3. สืบค้นจาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/announcement_58.php
- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2559). ภารกิจของศูนย์ TCI. สืบค้นจาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/task.html